

ägaren, ifall han på något sätt vill göra min av att försvara sin rätt, så kunna vi icke längre stillatigande finna oss i detta vidriga rättsförhållande utan vilja vi härmed göra en vördsam hemställan till Kungl. Maj:ts regering och i övrigt till samtliga herrar riksdagsmän inom Kristianstads län, att understödja och göra vad som behövs för att åstadkomma rättvisa i denna sak, att med kraft arbeta för en lag, som skyddar vår rätt till avkastning av den egendom, för vilka vi betala skatter, övriga utskylder och räntor.

Osby den 28 december 1912.

Edv. Nordstrand
ordförande.

Rätt utdraget betygar
Edv. Nordstrand.

Vidimeras:

A. Persson.

Harry Bengtsson.
Hässleholm.

Nr 144.

Av herr **Bosson m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om inskränkning i rätten att plocka skogsbär å annans mark.

Det är ju ofta så, att gamla lagar och sedvänjor, som i gången tid befunnits fullt lämpliga, i nyare tid med andra förhållanden icke längre äro tillfredsställande. Detta torde man i högsta mån kunna säga om lagar och förhållanden, som röra skydd för jordens alster. Så har det ansetts riktigt att för jordens ägare tillvarataga främsta rätten till »växande gräs, torv eller av växande träd, ris, gren, näver, bark, löv, bast, ollon eller nötter», det vill säga sådant, som för jordägaren hade och ännu har ekonomiskt värde, men när det t. ex. gällde skogsbär, rönnte dessa icke alls något skydd. Vem som helst finge tillägna sig dem, och det är liksom

inväxt i folkmedvetandet, att skogsbär äro allmän egendom och icke jordägarens. Som dessa bär förr icke heller hade något egentligt handelsvärde, utan tillvaratogos nästan endast till husbehov, väckte detta förhållande ingen vidare uppmärksamhet. Nu däremot, sedan skogsbären och i synnerhet lingonen blivit en mycket begärlig handelsvara och i följd därav en värdefull inkomstkälla, synnerligen för den mindre jordbrukaren, har förhållandet blivit ett helt annat. Egnahemsägaren och brukaren av den lilla jordarealen med de små inkomstkällorna från det ofta skuldtvungna lilla jordbruket finner det högst egendomligt och orättvist, att lagar och sedvänjor skola vara sådana att andra personer, som ofta äro i ekonomiskt avseende bättre lottade än de, kunna under sken av lag och rätt, utan att ens be om lov, tillägna sig deras egendom, ja till och med hota jordägaren, om han söker att göra sin bättre rätt gällande. Därtill kommer, att dessa bärplockare ofta genom slarv och självsvald trampa ner tillväxande skog, riva ned stängslen, ställa grindarna öppna och sålunda göra skada och ofred för jordägaren. Dessutom är det så, att dessa rovplockare oftast genom tävlan i att komma först riva till sig bären i omoget tillstånd och sålunda dels skada återväxten, dels även presterä en sämre kvalité till skada för varans värde och anseende på marknaden.

Dessa förhållanden tillsammans hava gjort, att en riktig storm har uppstått ibland de många småbrukarna i nordliga Skåne och sydliga Småland och Halland, vilken resulterat i ett större möte i Hässleholm, besökt av flera hundra småbrukare, där frågan livligt dryftades, resolution antogs och petitioner uppsattes att tillställas ortens representanter i Riksdagens båda kamrar. Om dessa förhållanden kan närslutna bilaga* lämna närmare kännedom.

Vid första påseendet kan ju tyckas, som om riktigast vore att strängt hävda äganderätten i denna del och att målet lättast skulle vinnas genom att i strafflagens 24 kap. 3 § införa även ordet skogsbär, eller åtminstone lingon, och att liknande bestämmelse även finge inflyta i den nya jordabalken. Men med hänsyn till de olika lokala förhållandena i vårt vidsträckta land, samt att å större jordkomplexer, ägda av hårda och ogina personer, förbudet kanske skulle föranleda att många skogsbär finge ruttna ned till förlust för både land och folk, anse vi icke att en sådan lagstiftning, som åsyftar generell äganderätt i denna del, skulle vara lycklig. Den i förslaget till ny jordabalk, troligen därför, att frågan flere gånger varit

* Denna bilaga är alldeles lika med Bilaga 1 till motionen Nr 143, å sid. 6—10 i detta häfte.

före i Riksdagen, välvilligt föreslagna bestämmelsen: »tager någon olovligen vilt växande bär eller svamp å annans tomtplats eller i hans trädgård eller, mot förbud av ägaren eller den honom företräder, inom ett avstånd därifrån av trehundra meter; straffas med böter», är icke tillfyllestgörande, emedan sällan någon bärväxt förekommer å dessa områden utan i stället å avlägsna skogstrakter. Vi ha däremot tänkt oss ett par andra vägar, som var för sig eller tillsammans skulle kunna leda till åsyftade målet. Den ena vore att liksom vid tillämpning av lagen av den 28 juni 1907 § 1 mom. 1 och 2 om bredden på hjulringar låta de olika landstingen besluta i denna sak var för sig, den andra att varje jordägare finge rätt att vid vite fridlysa en viss areal, t. ex. högst 20 å 40 hektar, varå ingen bärplockning av obehörig finge ske, vilket område då av jordägarna på något sätt skulle inhägnas. Kontrollen över detta skulle lätt och billigt nog kunna skötas av respektive kommunalnämnder. Genom dessa förslag skulle vinnas både skydd för småbrukarens egendom, skogsbären, och även möjlighet hållas öppen för fattigt folk att å de större vidderna tillvarata de skogsbär, som kanske annars skulle gå förlorade.

Då vi sålunda på anförda skäl icke våga framlägga något bestämt förslag till lagändring, som kan tillfredsställa de olika anspråken, utan frågan nog behöver utredning, vilja vi i stället härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en snar och grundlig utredning i förevarande ärenden och sedan till Riksdagen framlägga de förslag, som av utredningen kunna föranledas.

Stockholm den 24 januari 1913.

Per N:son Bosson.

Nils Larsson.

Sv. Bengtsson.

Enok Runefors.

J. Engqvist.

Aug. Ifvarsson.

Reinh. Eliasson.